

szerint „nem lehet kétséges, hogy az az út, amelyre a világháború után a szlovák próza lépett, végülis Európához fog vezetni.“ Kovács Endre dolgozata igen élvezetes olvasmány, így nagyban hozzájárulhat ahhoz, hogy a szlovákságról korszerű tájékozottságot nyerjen a magyar közvélemény.

A szlováknyelvű lírai antológia megjelenése után csakhamar magyar nyelven a *Mai szlovák novel-lák* gyűjteménye jelent meg a kassai Uj Magyar Múzeum kiadásában, Sziklay Ferenc, Oláh József és Sziklay László fordításában. Ez a kötet is tovább építi a szlovák-magyar szellemi kapcsolatokat.

KRAMMER JENŐ

Steuer György

A decemberi köd elvitte a Délvidék egyik legjobb fiát, a magyar állameszme harcos közéleti férfiát, Steuer Györgyöt is. Élő példája volt annak, hogy Magyarországon minden tehetség karriert csinálhat. Származása, nemzetiségi hovatartozása nem akadályozza meg ebben. „Német apától és magyar anyától származott s ez a tény már eljegyezte őt a szentistváni gondolatnak“ — mondja róla egy megértő méltatója. Nem voltak családi összeköttetései, a hivatali pályán mégis államtitkársáig vitte s 1922-ben ő lett a magyarországi németajkúak kormánybiztosa. Halálával árván maradtak dédelgetettjei, a kubikusok is, akiknek sokezernyi tömegét épp itt, a Duna-Tisza közén, ő igyekezett megmenteni a kizsákmányolástól. (I. Steuer György: *A somásmunkások mementése*. Délv. Szl. I. évf. 476. 1.) Mint a délvi-

déki földművelők gazdasági egyesületének alelnöke fáradhatatlan munkása volt a svábsággal való nyelvi és kulturális megértés gondolatának.

Huszonhat év előtt az országos politika is sokat foglalkozott a nevével. 1917-ben történt. A háborús helyzet egyre reménytelenebbé vált, s akkor a rövid életű Esterházy-kormány őt küldte Torontálba főispánnak. A rákövetkező, nem egészen egy esztendő aztán sok bánatot termelt Steuer lelkében. A vármegye történelmi ősi nemzetségei gőgösek voltak hatalmukra. Steuer Györgyöt olyan jéghideg atmoszféra fogadta, amelyet tájékozatlanságában megdöbbenve fogadott és megérteni sohasem tudott. A megye urait mindenben követő középosztály csak fokozta a kellemetlen hangulatot.

Voltak külsőségek is, amik nem vitték előbbre Steuer jó szándékú törekvéseit. A svábság oda volt az elragadtatástól, hogy egyszer a fajtájuk kis fia is belejutott ebbe a féltve őrzött pozícióba s majd megölte ragaszkodásával. Ötven tagú gárda kísérte minden lépésénél. Végeredményben többet ártottak gazdájuknak, mint az ellen-ségei.

Torontál 1917-ben nem bocsátotta meg, hogy egy egyszerű bácskai sváb fiú lett a főispánja. Mert csak ezt látták bennne. Hiába volt tele a legjobb szándékkal, alkotási, népboldogítási lázzal, minden hivatali szobában akadályba ütközött. Steuer György azonban megérdemli, hogy emlékét kegyelettel és szeretettel megőrizzük.

SZ. SZIGETHY VILMOS